

Hvordan blir det nordiske sluttbrukermarkedet?

Thor Erik Grammeltvedt
Seksjonssjef, Kraftmarkedsseksjonen

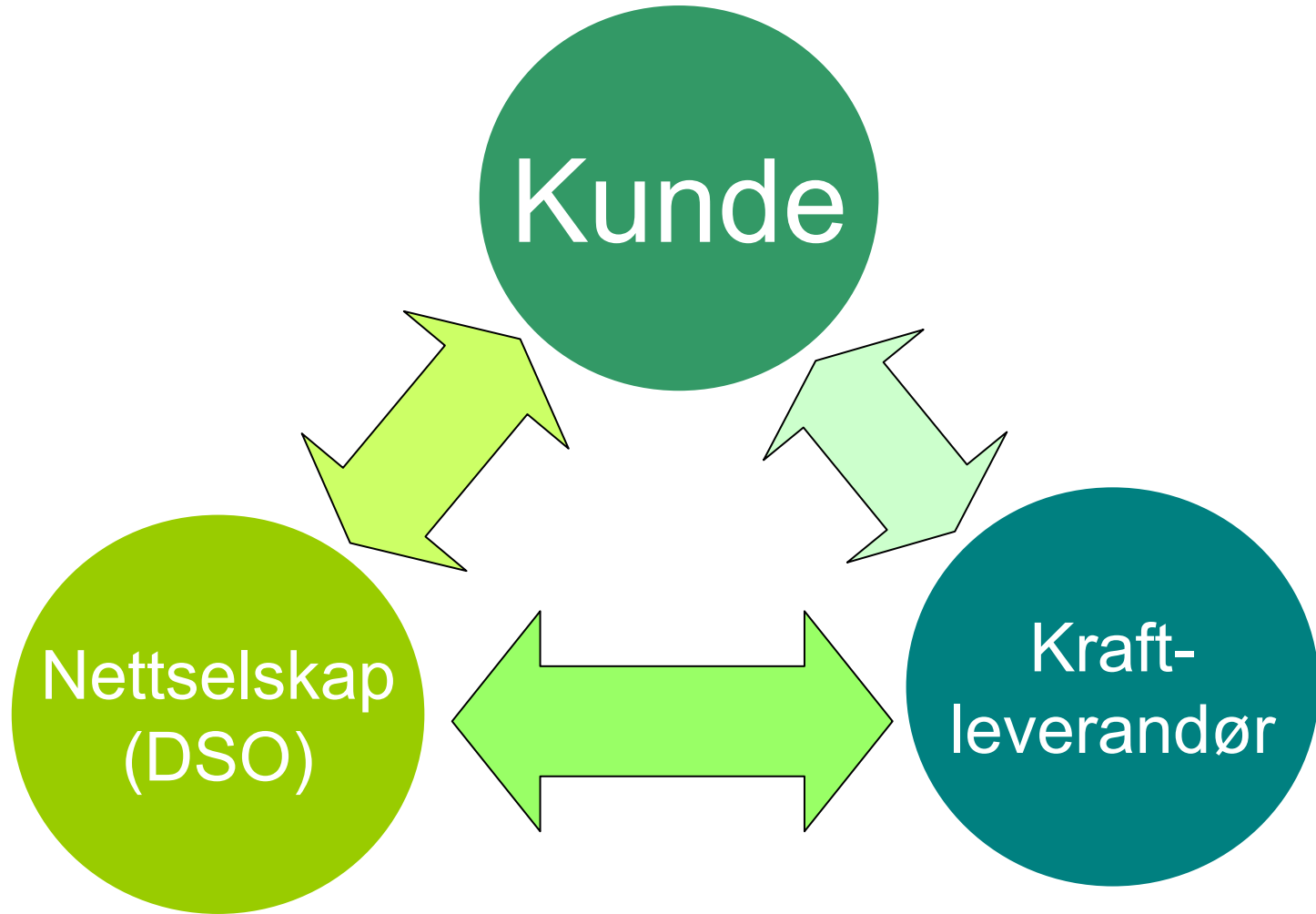
NVE

Innhold

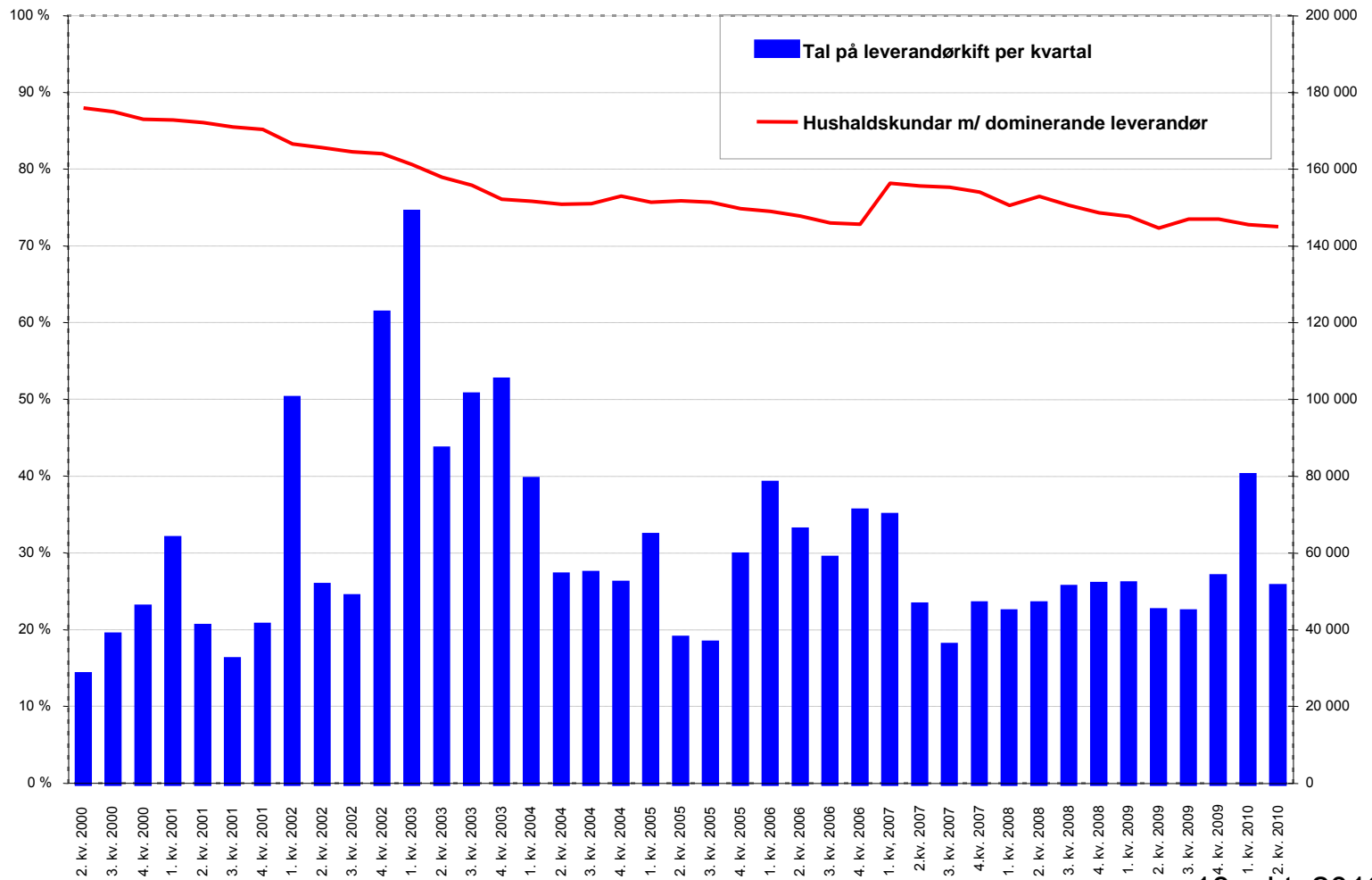
- Status for det norske sluttbrukermarkedet
- Motivasjon bak et Nordisk sluttbrukermarked
- Nordisk markedsmodell
 - Prosess/Tidsplan
- Og hva skjer så?
 - NVEs videre arbeid med sluttbrukermarkedet

Aktørene i Sluttbrukermarkedet

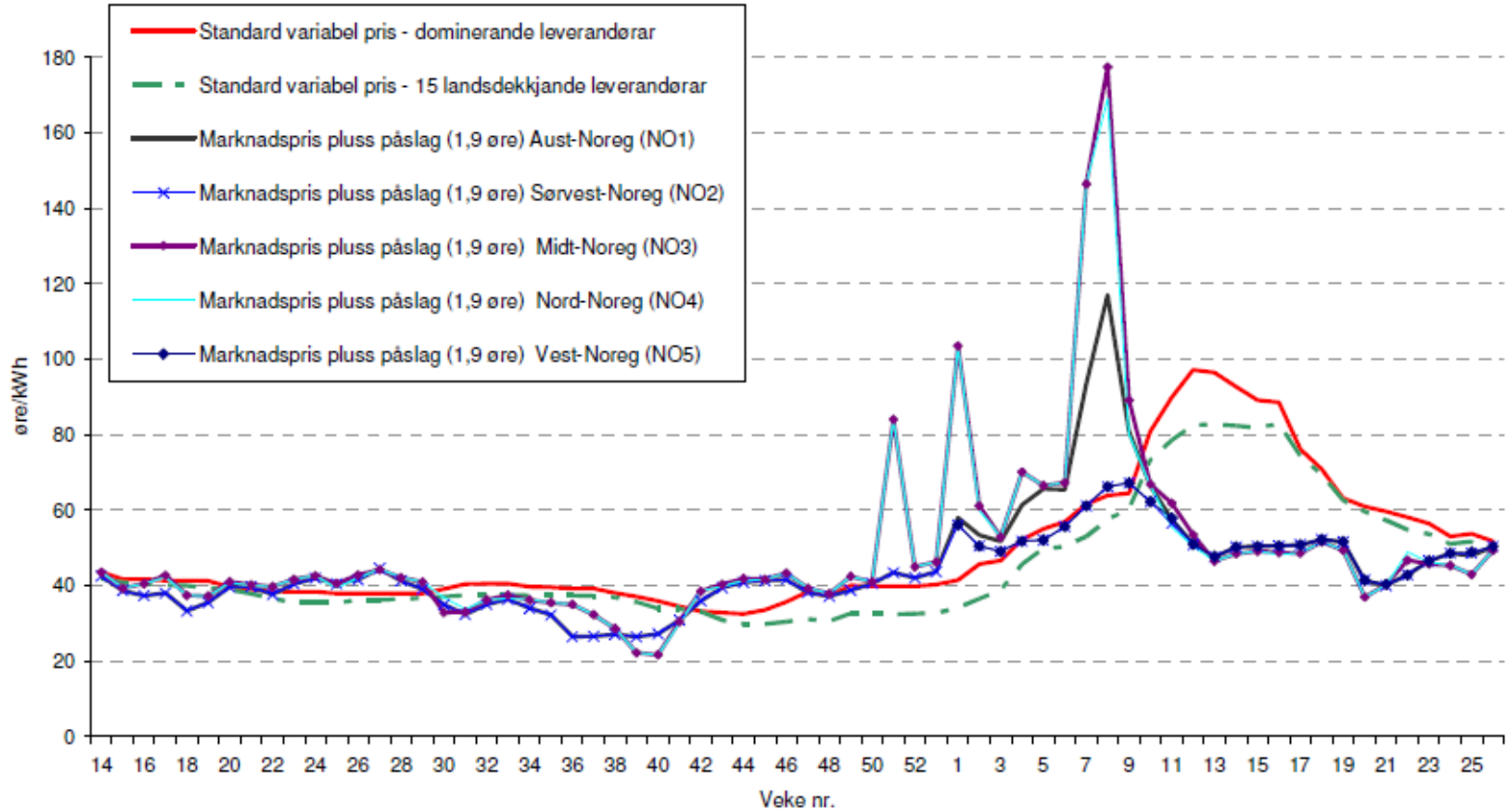

Leverandørbytter og kunder hos dominerende leverandør

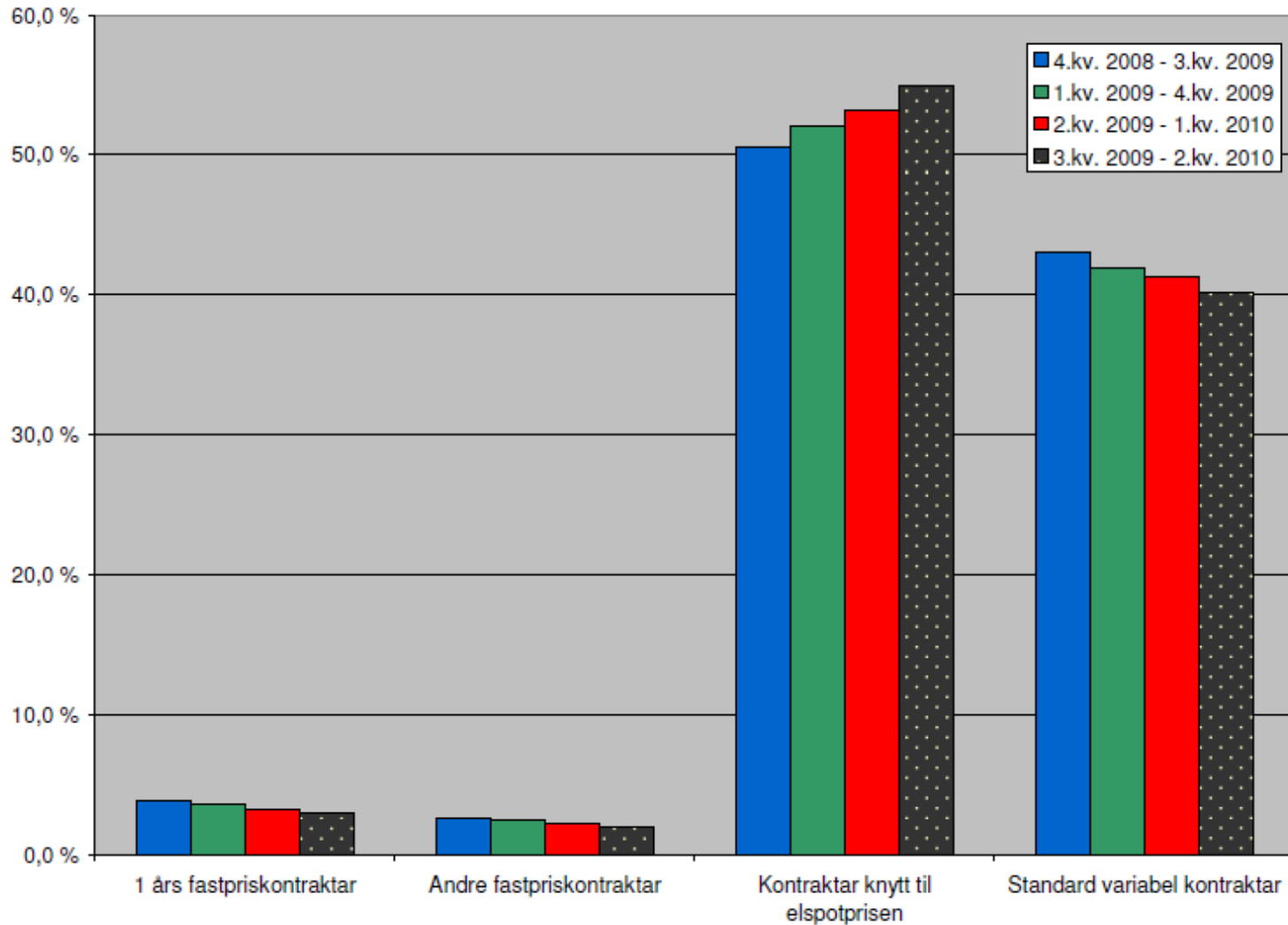

18. okt. 2010

Standard variabel vs. spot

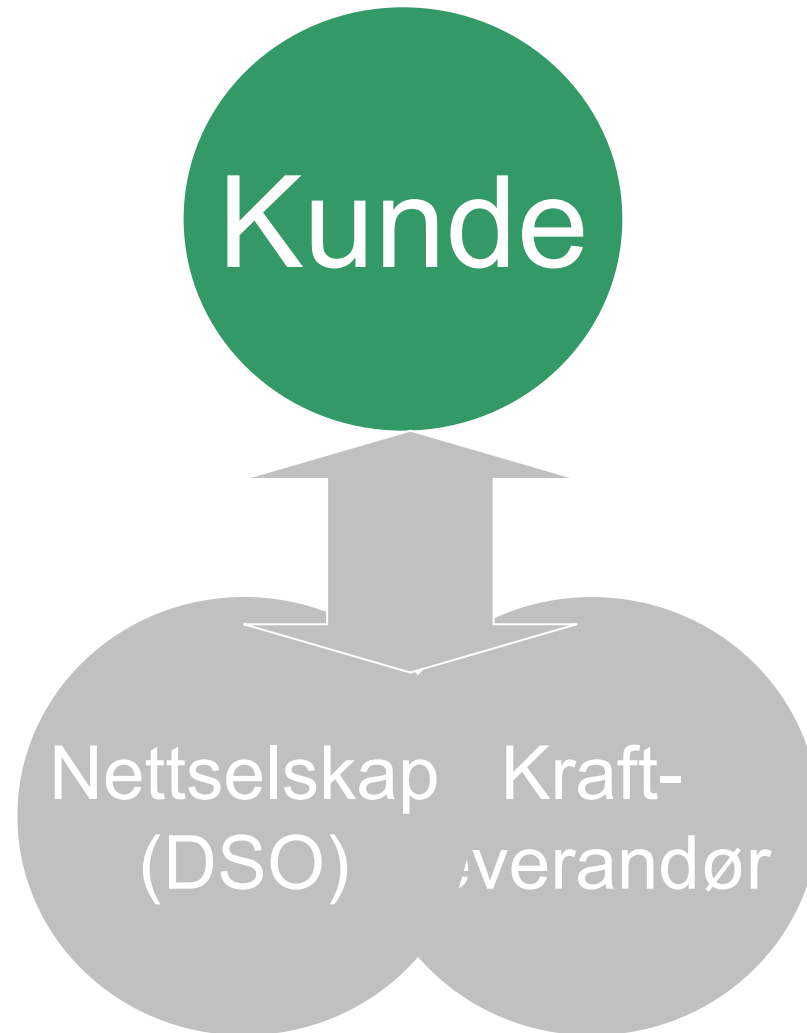

Type kontrakter i husholdningsmarkedet

Kundenes syn på Sluttbrukermarkedet?

COMMISSION EUROPEENNE
DG Communication

Citizens' Energy Forum

The Third Energy Package is focussed on improving the operation of retail markets so as to yield real benefits for both electricity and gas consumers. As already announced in its Communication of 19 September 2007 and in order to drive these issues forward, the Commission established the Citizens' Energy Forum as a new regulatory platform based on the experience gained in the Florence and Madrid Forums. The aim of the Forum is the implementation of competitive, energy efficient and fair retail markets for consumers.

DSO AS MARKET FACILITATOR

- The Forum took note of Eurelectric's enquiry that shows high degree of Member State's compliance of legal requirements with regard to DSO unbundling while results from ERGEG of its questionnaire on guidance for good practice on functional and informational unbundling for DSOs, **indicate many shortcomings in effective implementation of DSO unbundling in both electricity and gas.**
- The Forum called on vertically integrated electricity and gas DSOs, and on Member States to take consideration of ERGEG's Guidelines of Good Practice on Functional and Informational Unbundling for Distribution System Operators so as to further **improve the implementation of unbundling rules.**
- The European Commission will pay a **special attention to the proper implementation** of the current provisions of the directives in all the Member States.

European Energy Regulators Put Consumers First

©Photo by Mr. Jean Schweitzer www.energypicturesonline.com

Outlook Retail Markets and Unbundling

- **Objective 2009: distribution networks as market facilitator for “smart” retail markets**
- **Requires:**
 - What kind of unbundling?
 - What kind of incentives?

De nordiske nærings- og energiministrene støtter et felles nordisk sluttbrukermarked og utvikler samarbeider om fornybar energi og effektivisering innenfor transportsektoren.

Ministrene vil at de nordiske landene agerer som banebrytere for bærekraftig nærings- og energipolitikk. Norden skal være et foregangsområde i Europa når det gjelder overgangen til en øko-effektiv økonomi, noe som betyr vekst gjennom redusert belastning på miljøet. Bærekraftig forbruk og produksjon, miljøteknologi, energieffektivisering og fornybar energi øker forutsetningene for flere jobber i flere voksende foretak, samtidig som vi reduserer utslippene av drivhusgasser.

NVE regulerer først og fremst nettselskapenes plikter og oppgaver

- Unbundling – Rolle avklaring
- Standardiserte prosesser
 - Målerverdier
 - Leverandørskifter
 - Avregning

Leverandørskifte

Som et resultat av undersøkelser om kraftmarkedet fungerer sammensatt har NVE siden 1997 foretatt kvartalsvise undersøkelser vedrørende leverandørskifter og prisutvikling.

Fra og med 1999 ble undersøkelsen utvidet fra å kun omfatte husholdningskunder og hytter/ferdselsboliger til også å omfatte næringskunder.

Undersøkelsen omfatter per i dag:

1. Utviklingen i antall leverandørskifter og markedandeler i markedet for husholdnings- og næringskunder, beregnet på grunnlag av dominerende kraftleverandørs andel av antall kunder i de undersøkte nettområdene.

Skillet mellom monopol og marked

En utfordring for å nå målet om et effektivt kraftmarked, er å etablere et klart skille mellom monopolregulert og konkurranseorientert virksomhet. Det innebærer at nettfunksjonen ikke skal påvirke konkurranseforholdene mellom de ulike kraftleverandørene i markedet.

Nettets grad av selskapsmessig eller eiernmessig integrasjon med en eller flere kraftleverandører skal ikke gi grunnlag for særordninger som påvirker kundens valg av leverandør.

Nettselskapene skal opptre nøytralt overfor alle kraftleverandører. De skal sørge for

Avanserte måle- og styringssystem (AMS)

NVE legger opp til at nettselskapene skal ha tatt i bruk avanserte måle- og styringssystem (AMS) innen 1. januar 2018, og tar sikte på å foreta nødvendige forskriftsendringer i løpet av 1. halvår 2011.

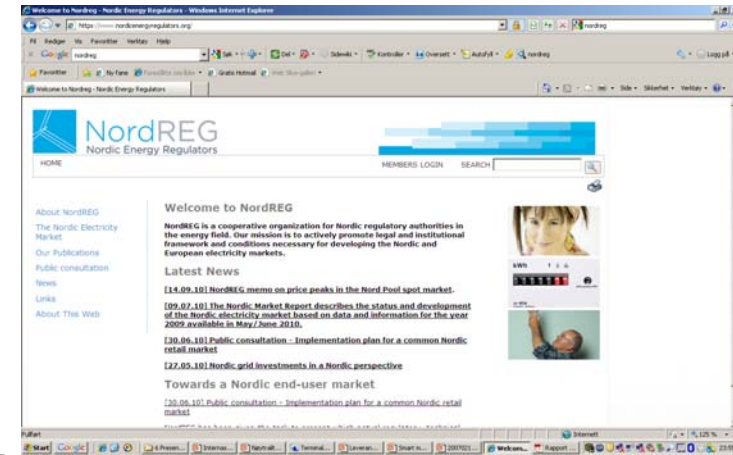
Introduksjon av AMS innebærer at nettselskapene må gjøre store investeringer. Samtidig utvikles stadig mer avansert AMS-utstyr med mulighet for nye tilleggsfunksjoner. Nettselskapene eksponeres dermed for betydelig risiko ved utbygging av AMS.

NVE ønsker å bidra til å begrense nettselskapenes investeringsrisiko. Det er derfor

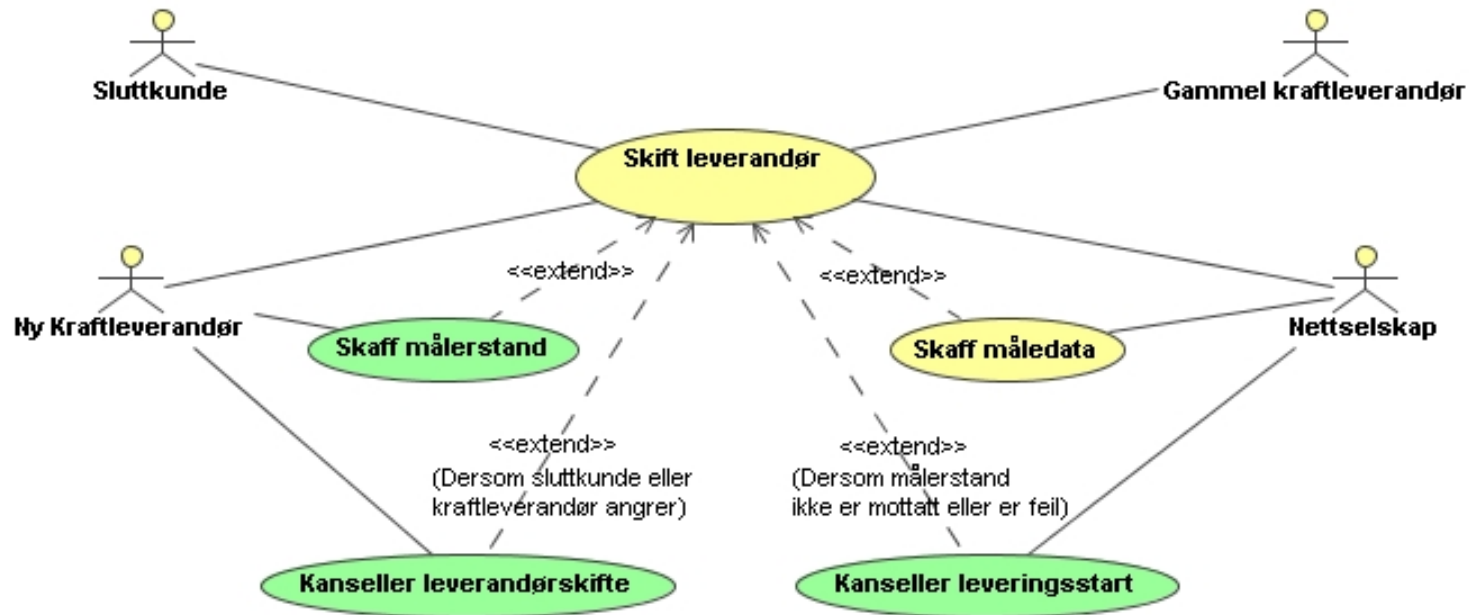
18. OKT. 2010

Motivasjon - NordREG

- “Det var en gang en visjon....”
(NordREG, 2005)
- Økt kundevennlighet
- Økt konkurranse
 - Større marked, økt tilgang for kraftleverandører
- Harmonisering av nasjonale regelverk og forretningsprosesser
 - Likere konkurranseforhold
 - Økt effektivitet
 - Gjennomslag for den Nordiske modellen i EU

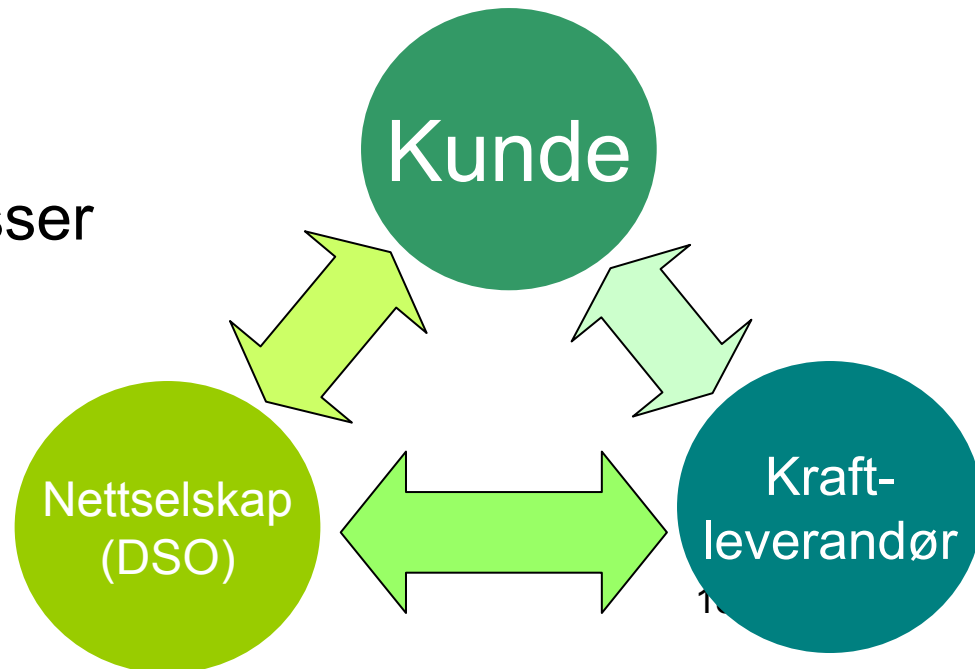

Leverandørskifte prosessen

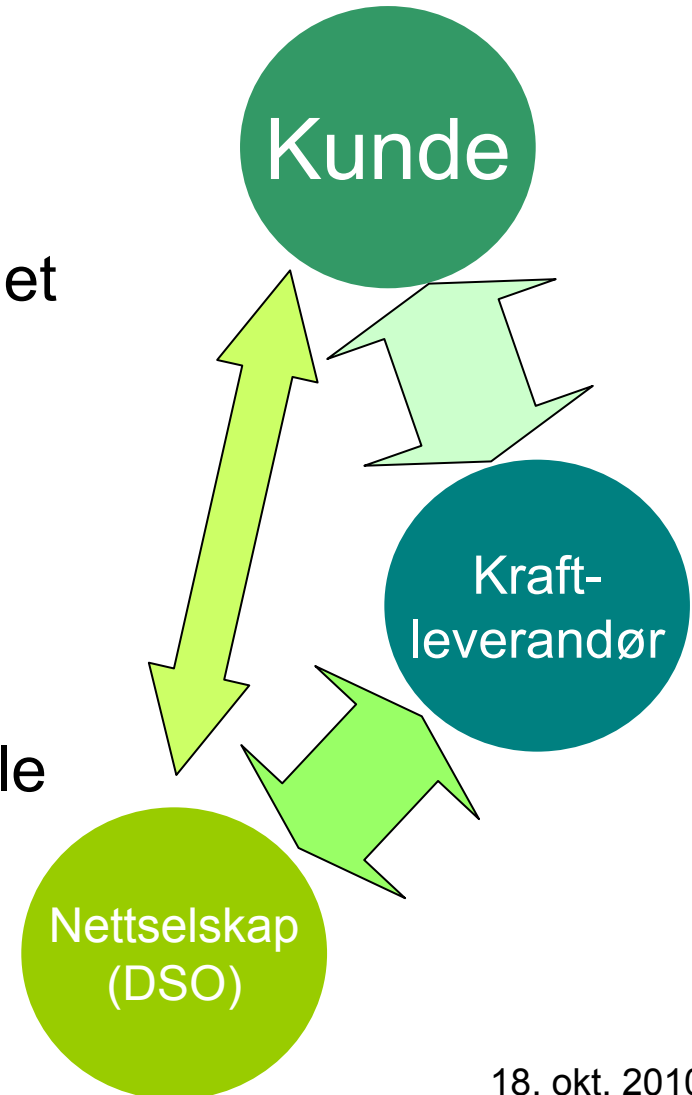
Motivasjon - NVE

- Behov for å oppgradere IKT-systemene som brukes i kraftmarkedet
- Generelt behov for å videreutvikle kraftmarkedet
 - Bedre og likere vilkår for kraftleverandører
 - Effektivisering av forretningsprosesser

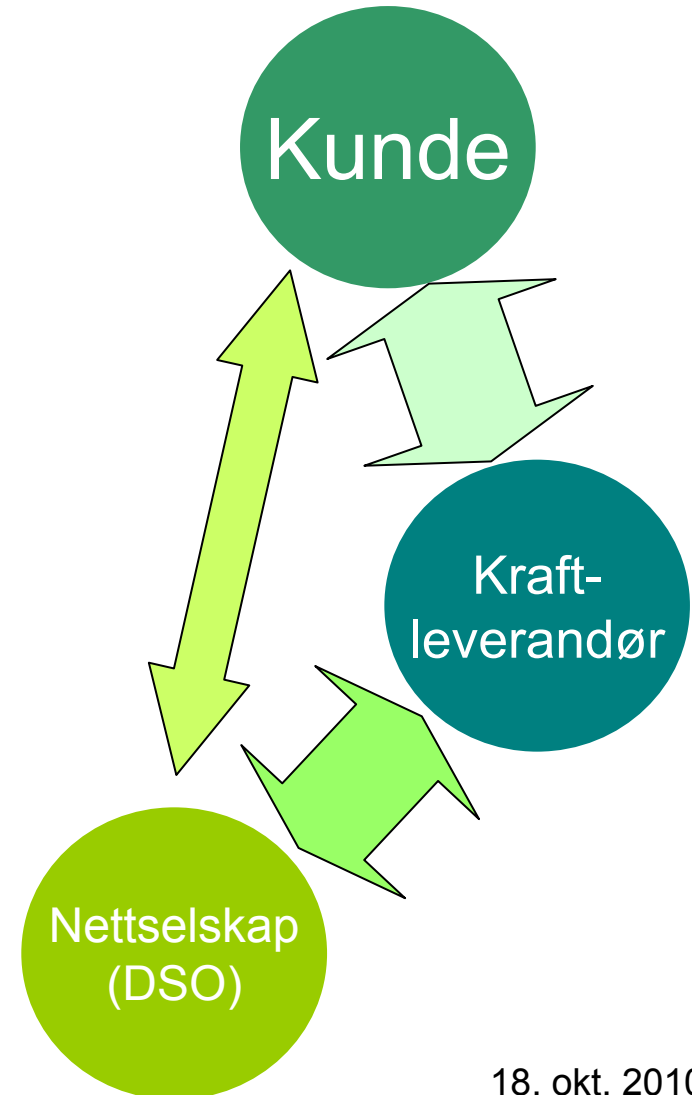
Nordisk markedsmodell

- Beskrivelsen av kundegrensesnittet er avgjørende for å oppnå målet om økt kundevennlighet og effektivisering av forretningsprosesser
- Kraftleverandøren skal håndtere flytting, leverandørskifte og generelle spørsmål om forbruk, varedeklarasjon etc.

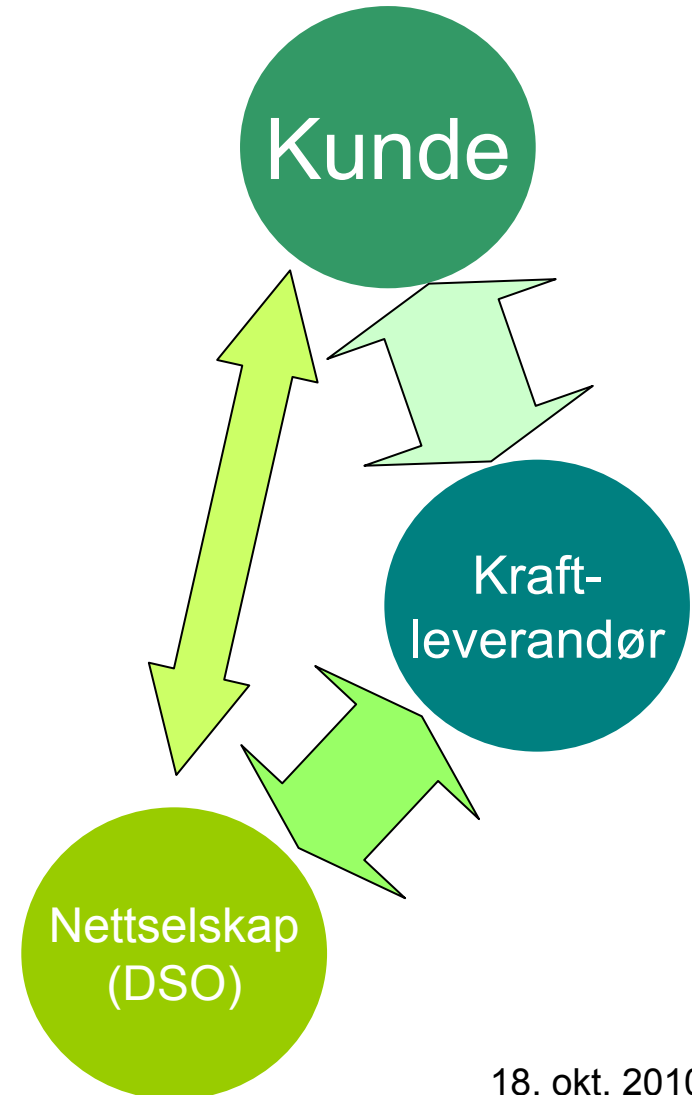
Nordisk markedsmoedell fortsetter

- Kraftleverandør kan opptre som primær kundekontakt
- Strengt nettrelaterte saker vil fortsatt være nettselskapets ansvar ovenfor sluttbrukerne
 - Bl.a. avbrudd, måling/måleutstyr, leveringskvalitet, nytilknytning, avbruddskompensasjon, etc.

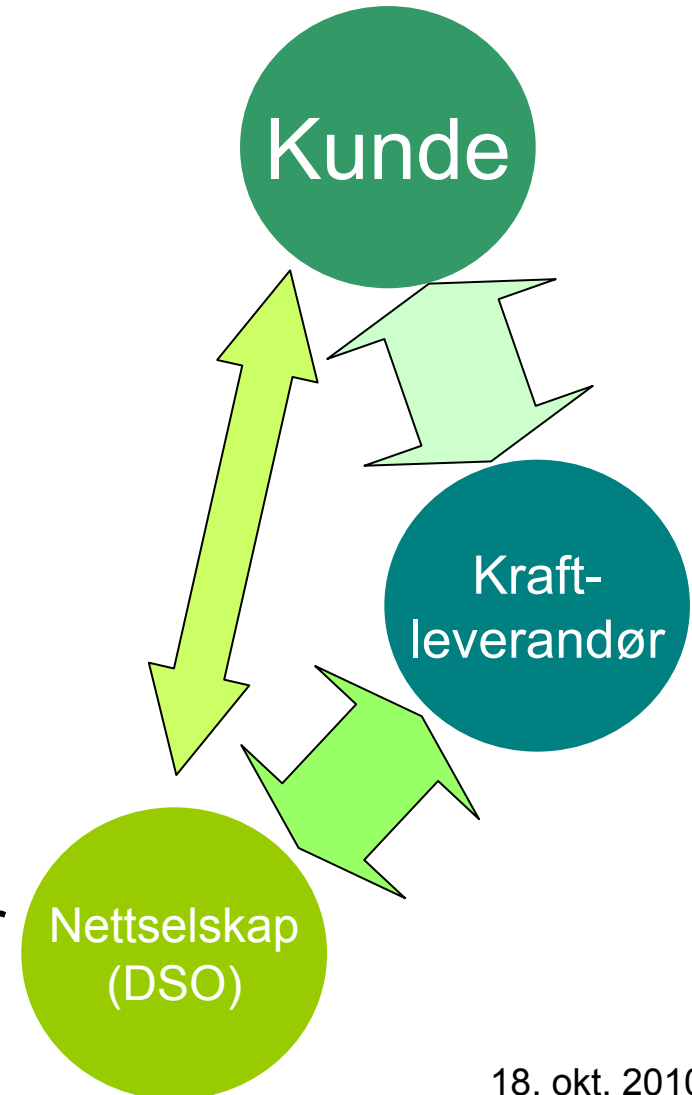
Fakturering – Juni 2010

- Fakturering
 - NordREG mener at kraftleverandøren skal ha en rett til å samfakturere, men foreløpig ingen plikt til å tilby sluttbrukerne samfakturering

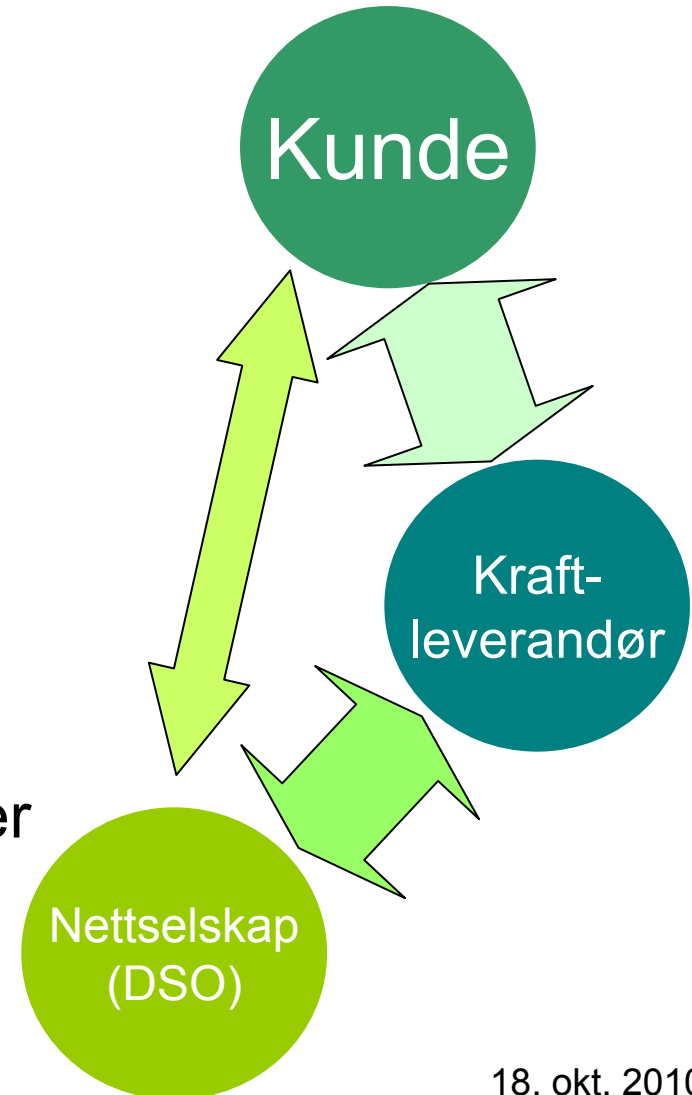
Datautveksling

- Datautveksling
 - Standardisering og automatisering av datautvekslingen
 - Nasjonale hubs databaser kan være et alternativ for å sikre standardisering og effektiv kommunikasjon mellom markedsaktører

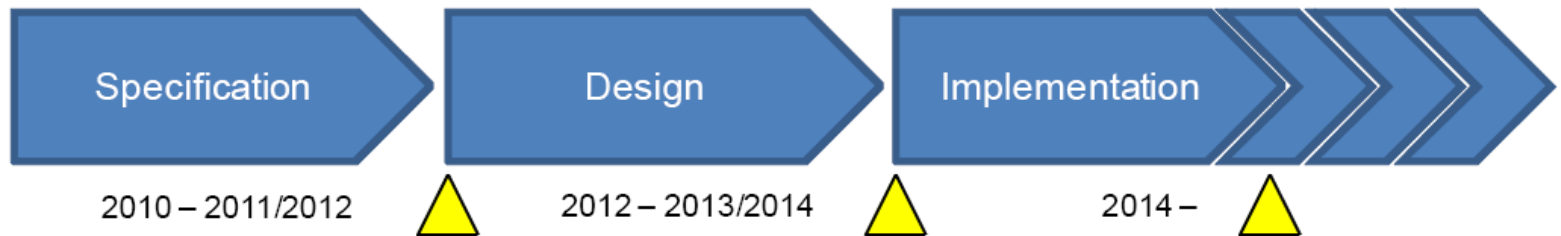
Balanseavregning

- Balanseavregning
 - Felles balanseavregning vil gi lavere etableringshindre for kraftleverandører og balanseansvarlige som opererer i flere land
 - Reduserte administrasjonskostnader

Prosesen mot et felles nordisk sluttbrukermarked

- Økt effektivitet i forhold til fire nasjonale markeder
 - Et skritt mot integrasjon med europeiske markeder
- Gir en unik mulighet til å implementere nye effektive løsninger
 - Utvikle markedet i forhold til økt kundevennlighet og konkurranse mellom kraftleverandørene
- Utviklingsprosessen mot et felles nordisk sluttbrukermarked kan deles inn i tre faser:

AMS - Smarte målere vil være en viktig del av denne utviklingen

Cost Benefit analysis

Functional requirements

Public Hearings -
Standards, Market design -
final regulations

Full scale deployment

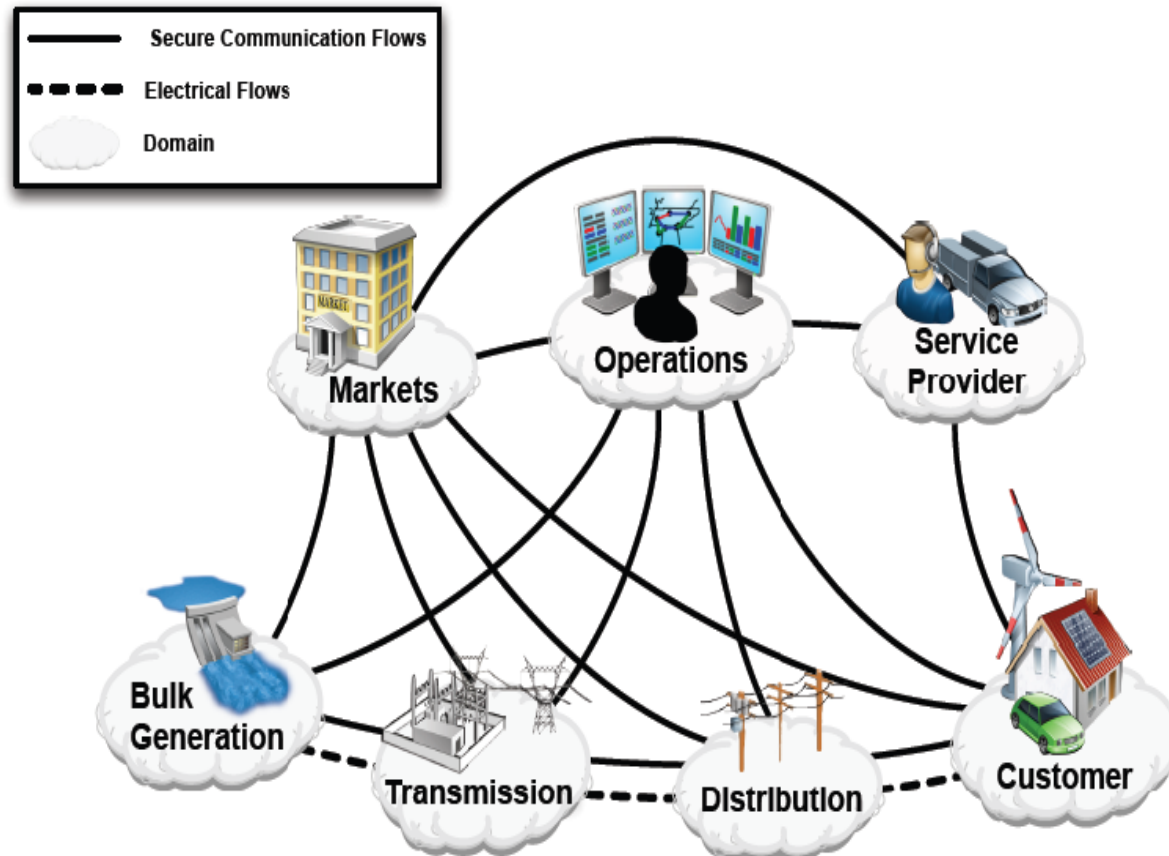
2004 - 2007

2007- 2008

2009 - 2011

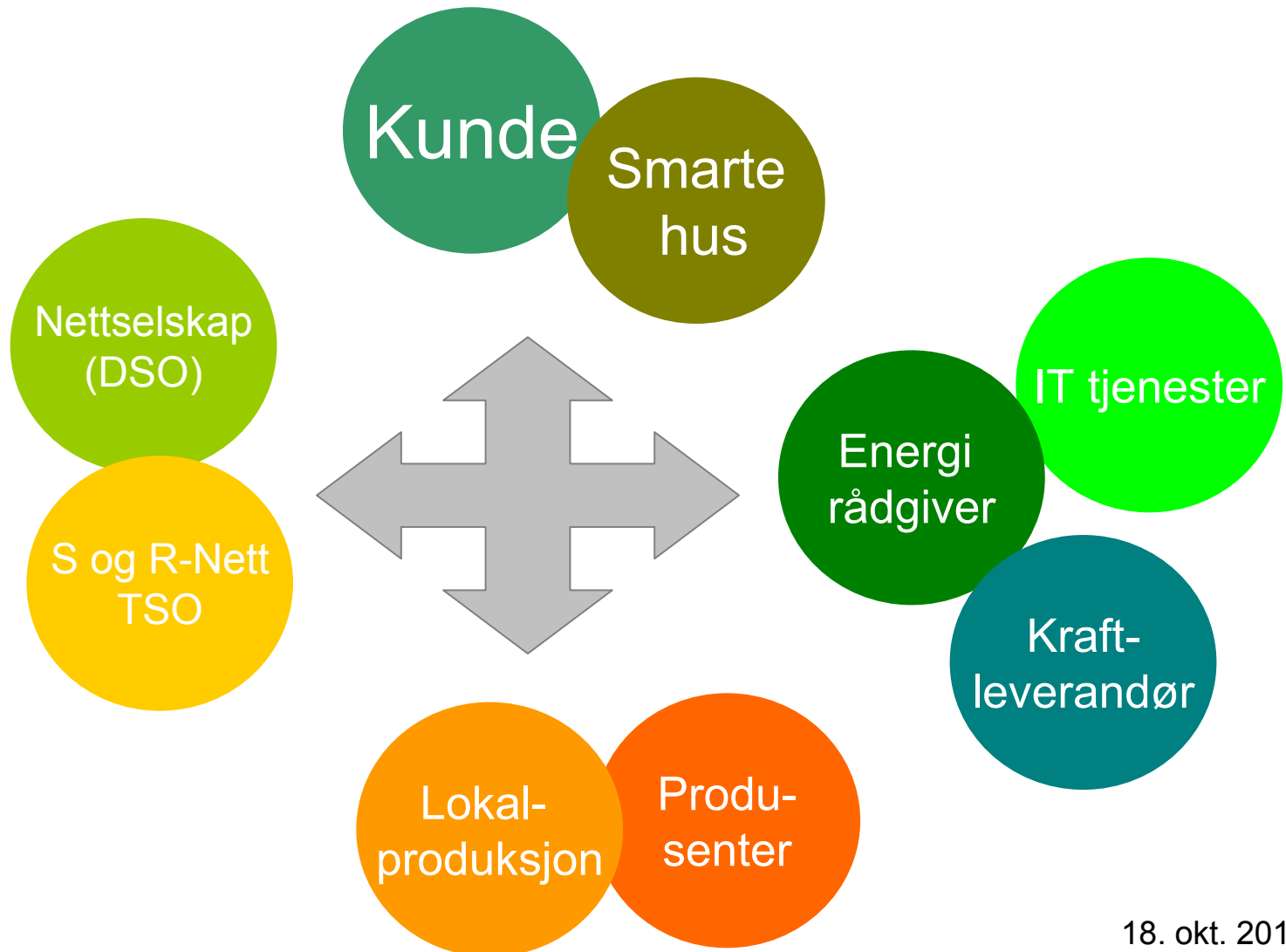
2011 - 2018

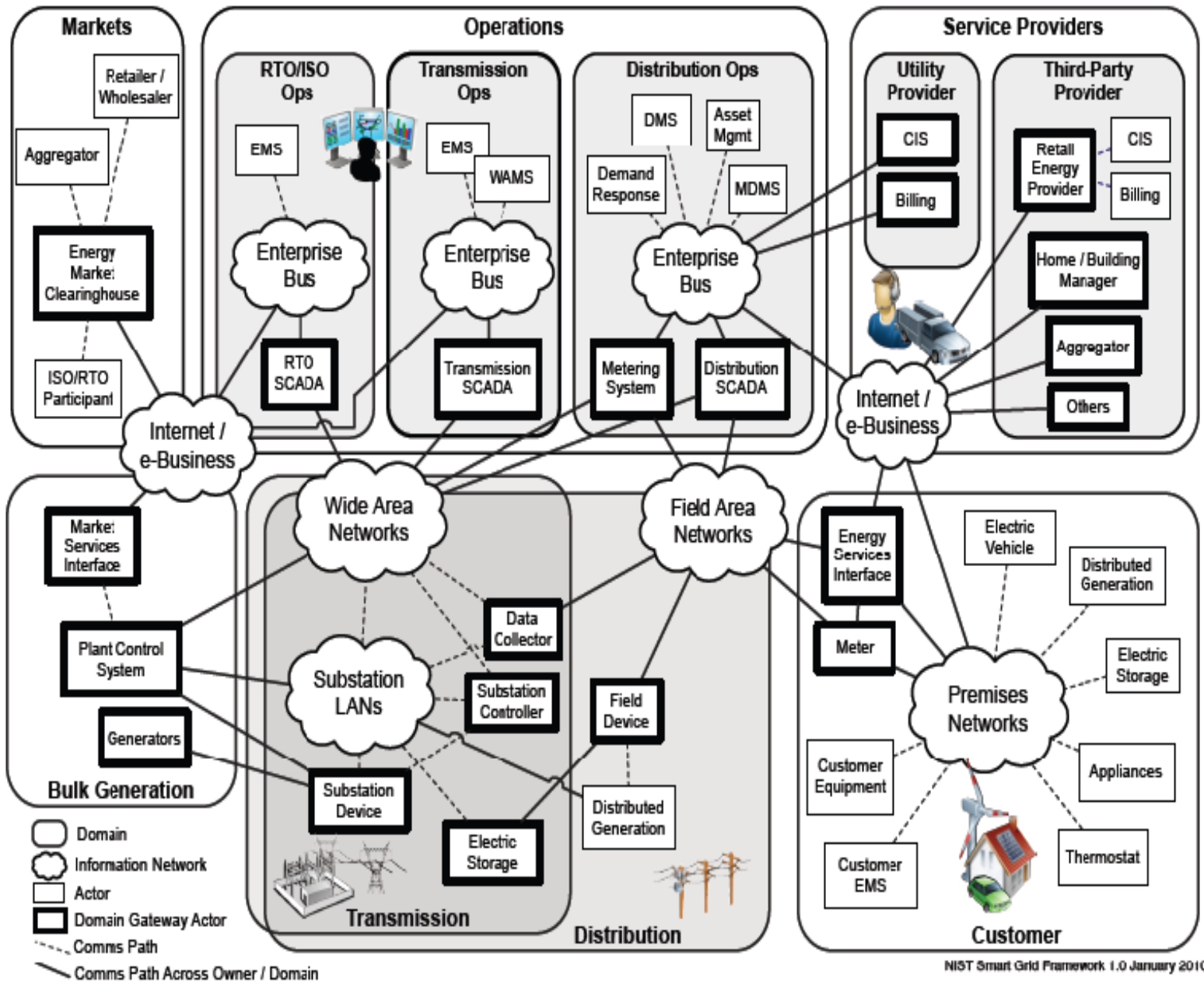
Involvering mellom aktørene med smarte nett

NIST Smart Grid Framework 1.0 January 2010

Kartet blir mer komplisert

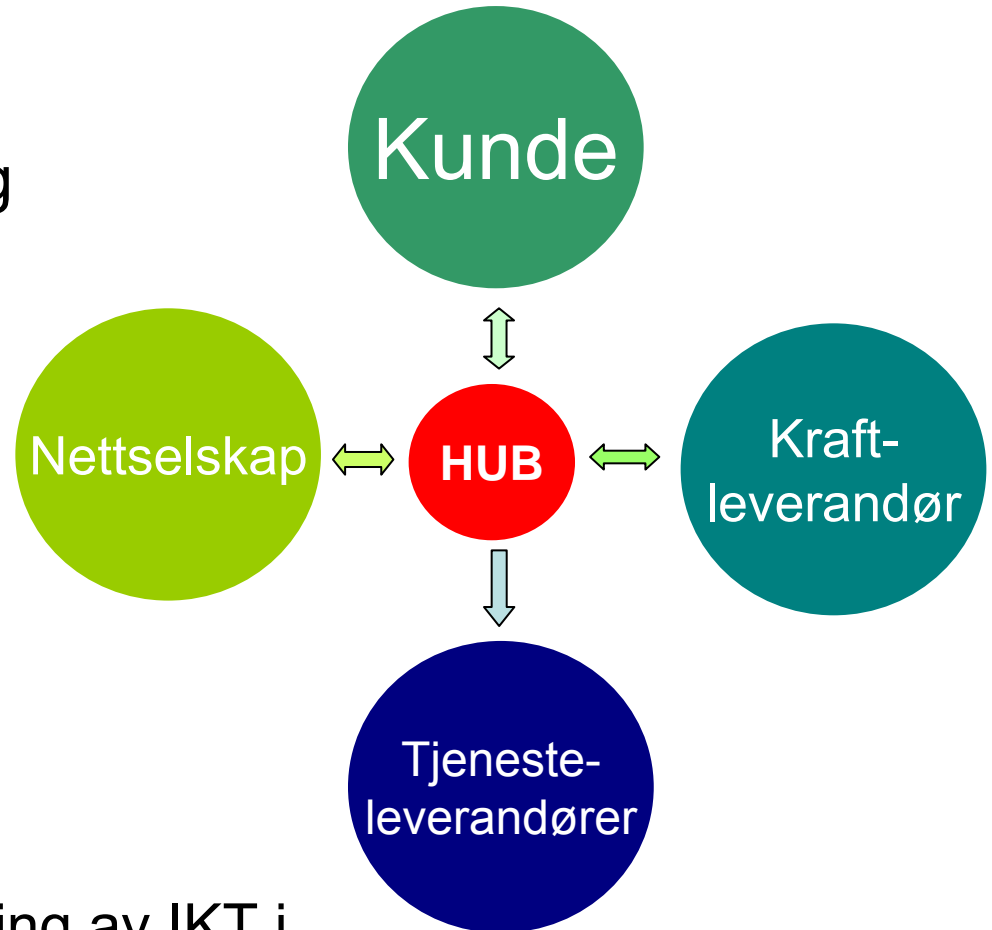

Sentralisering av IKT

- Generelt behov for nye IKT-systemer i bransjen
 - Stort gap mellom dagens forretningsprosesser og de teknologiske mulighetene som er tilgjengelige for effektivisering av kraftmerkedet
 - Nettselskapene legger ikke til rette for å effektivisere IKT i kraftmarkedet
- Sentrale systemer reduserer kostnader for hele bransjen
- AMS krever store investeringer i IKT
 - Innsamling, lagring og formidling av måleverdier
- SCM krever at kraftleverandørene har effektiv tilgang til kundedata og måleverdier
 - Kontraktsinngåelse, leverandørskifte, flytting, avregning, fakturering og klagebehandling.
- Svak konkurranse mellom systemleverandører
 - Sentralt datamonopol legger til rette for sterkere konkurranse mellom leverandører av klientløsninger

Hva kan sentraliseres?

- Måleverdier
- Meldingsutveksling
- KIS
- Leverandørskifte
- Avregning
- Fakturering
- Balanseavregning

Rapport om sentralisering av IKT i kraftmarkedet ferdig 1. februar 2011

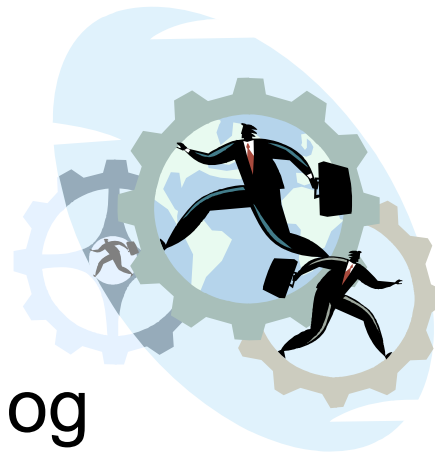

Forskriftsarbeid frem til 2015

- Helhetlig gjennomgang av avregningsforskriften som følge av innføring av AMS og Nordisk sluttbrukermarked
- Implementeringen av den 3'dje pakken
- Noen endringer på høring ultimo oktober
- Endelig høringsforslag AMS-forskrift primo februar
- Neste runde med forskriftsendringer påbegynnes våren 2011
- Harmonisering av Nordisk regelverk 2011-13

Konklusjon

- Behov for en smart regulering av TSO'er og DSO'er
 - Roller
 - Plikter
 - Standardisering
 - Finansiering
- Markedet må fikse resten

Takk for oppmerksomheten

Thor Erik Grammeltvedt,
Kraftmarkedsseksjonen

www.nve.no

thg@nve.no